

บทคัดย่อ • Abstract

การออกแบบลูกไม้เซรามิกจากเครื่องแต่งกายสตรีไทยสมัยรัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 7 มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหารูปแบบใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานเซรามิกให้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ในระดับภูมิปัญญาของชาติโดยคำนึงถึงการประหยัดต้นทุนพลังงานและเวลาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเซรามิกและประชาชนทั่วไป ทำให้มีความซาบซึ้งด้านสุนทรียศาสตร์ในผลงานสร้างสรรค์ที่แสดงเอกลักษณ์และเชิดชูแนวความคิดของวัฒนธรรมไทยในด้านการแต่งกายและเห็นคุณค่าในงานเซรามิกมากขึ้น องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยคือ การออกแบบรูปทรงและองค์ประกอบในการออกแบบมาจากการวิเคราะห์โครงสร้างโดยรวมของชุดเพื่อให้ได้รูปทรงหลักซึ่งใช้เป็นโครงในการออกแบบ มาผนวกกับประเภทของภาชนะจากการวิเคราะห์พระราชนิยมและสถานการณ์ในแต่ละสมัย แล้วนำมาประกอบกับอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นภาพรวมในการออกแบบทั้งหมด เนื้อดินปั้นที่เหมาะสมกับการขึ้นรูปและตกแต่ง ใช้ดิน VBC ของบริษัทชินฟา VCB และ PFA ของบริษัทคอมพาวด์เคลย์ ด้านเทคนิคและกรรมวิธีในการตกแต่งต้องซักผ้าลูกไม้ในน้ำเปล่าก่อนจุ่มน้ำสลิป ใช้ที่เป่าลมเป่าเฉพาะจุดเพื่อเร่งการทรงตัว การใช้ น้ำสลิปผสมน้ำส้มสายชูหรือใช้โค้กผสมสลิปทาทำให้ลดการแตกร้าวของเนื้อดินที่เกาะบนผิวลูกไม้ลงได้ ผ้าลูกไม้ที่เหมาะสมที่สุดในการทำงานคือเนื้อคอตตอนหรือฝ้ายแท้ที่มีลายนูนชัดเจนและเส้นใยแน่นส่วนเนื้อผสมในลอนจะได้ลายที่ชัดเจนและแกร่งหลังเผาผ้าลูกไม้ชุบน้ำสลิปสามารถซ่อมงานที่แตกหักหลังการเผาดิบและเผาเคลือบได้ การเคลือบผลงานหลังจากเนื้อดินแห้งสนิทโดยการเผาครั้งเดียวจะแก้ปัญหาเรื่องผลงานเปราะแตกขณะเคลือบหลังการเผาดิบได้และประหยัดต้นทุน พลังงานและเวลาในกระบวนการผลิต

Lace Ceramic Design from Thai Woman's Apparel in the Reign of King Rama the Fifth-the Seventh aims to develop innovative ceramic creation styles in order to obtain unique identity and create model pieces, which will serve as basic prototypes, ready to be further developed. Cost-saving, energy-saving and time-saving are key factors which are taken into account in designing the prototypes this research, as those factors prove beneficial to the ceramic entrepreneurs. Another objective is to highlight, in the public's view, the value of ceramics as reflect Thai pieces of art which cultural identity through the traditional clothing style. The finding of the research concludes that the process of designing the forms and components begins with analyzing the overall structure of the clothing in order to decide on the main form of the art piece, The main form then serves as an outline for further design, combining the information on the royal trends and situations in each reign, the mood and tone, to be fully developed into complete art pieces. The clay suitable for forming and decorating is VBC from Sinfa Company, VCB and PFA from Compound Clay Company. With regards to the decoration techniques and process, it is required to wash the lace pieces in water before dipping it in the slip and use the hair dryer in certain spots to accelerate the firming process. Using slip mixed with apple cider vinegar or with Coca-cola to brush on the surface can help reduce the clay crack over the lace's surface. The type of lace which is the most efficient to use is cotton lace that has clear and bulge patterns with tight yarn. On the other hand, nylon-mixed lace yields clear patterns and strong texture after firing. Lace cloth dipped in slip can be used to repair broken work after bisque firing and glaze firing. After letting the work thoroughly dry, glazing it by one firing helps prevent the pieces from breaking during glazing after bisque firing, and also saves the costs, energy and time in the production process.